

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permisivitatea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Secția a treia

CAUZA HARALAMBIE ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 21737/03)

Hotărâre

Strasbourg

27 octombrie 2009

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În cauza Haralambie împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită într-o cameră compusă din Josep Casadevall, *președinte*, Elisabet Fura, Corneliu Bîrsan, Boštjan M. Zupančič, Alvina Gyulumyan, Egbert Myjer, Luis López Guerra, *judecători*, și Stanley Naismith, *grefier adjunct de secție*,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la 6 octombrie 2009,
pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 21737/03 îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, domnul Nicolae Haralambie („reclamantul”), a sesizat Curtea la 30 mai 2003 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („convenția”).

2. Guvernul român („Guvernul”) este reprezentat de agentul guvernamental, domnul Răzvan-Horațiu Radu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. Cu titlu principal, reclamantul se plânge, pe de o parte, de încălcarea dreptului de acces la o instanță din cauza refuzului instanțelor de a controla aplicarea Legii nr. 18/1991 de către o comisie administrativă și, pe de altă parte, că obstacolele în calea exercitării dreptului său de acces la dosarul personal creat de fostele servicii secrete ale regimului comunist au încălcat dreptul său la viață privată.

4. La 12 martie 2008, președintele Secției a treia a hotărât să comunice Guvernului cererea. În conformitate cu art. 29 § 3 din Convenție, acesta a hotărât, de asemenea, că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Reclamantul s-a născut în 1930 și locuiește în București.

A. Cererea de atribuire a unui teren în conformitate cu Legea nr. 18/1991

6. În 1991, la o dată neprecizată, reclamantul și alți moștenitori ai mamei sale, Z.E., au sesizat Comisia Administrativă a județului Călărași, competentă cu aplicarea Legii nr. 18/95 cu o cerere de atribuire în proprietate a mai multor parcele de teren agricol care i-au aparținut lui Z.E. Comisia a admis aceste pretenții.

7. Prin decizia din 23 septembrie 1993, Comisia județeană a anulat reconstituirea dreptului de proprietate al reclamantului și al celorlalți moștenitori ai lui Z.E. în ceea ce privea o parcelă de un hectar de teren, situată în comuna Tămădăul Mare.

8. După o nouă cerere a reclamantului, prin decizia din 16 mai 2002, Comisia județului Călărași a dispus atribuirea în proprietate, în comun, în favoarea reclamantului și a altor trei moștenitori, a unei parcele de un hectar de teren, în comuna Lehliu-Gară, din cauza absenței de teren disponibil pe teritoriul comunei Tămădăul Mare.

9. Reclamantul a contestat amplasarea terenului oferit de comisie, solicitând ca terenul să fie situat pe vechiul amplasament care i-a aparținut mamei sale.

10. Sesizată cu o acțiune, de către reclamant, în temeiul Legii nr. 118/1991, Judecătoria Lehliu-Gară a respins-o prin hotărârea din 24 octombrie 2002.

11. Prin hotărârea definitivă din 7 februarie 2003, Tribunalul Călărași a respins recursul reclamantului, pe motiv că, deși pretențiile reclamantului erau reale, stabilirea amplasamentului și atribuirea efectivă a parcelelor nu intrau în competența instanțelor, nici a comisiilor departamentale, fiind exclusiv de competența comisiilor locale.

B. Pretinsele persecuții din partea serviciilor de informații

12. Făcând referire la persecuțiile suferite la momentul instaurării, în 1945, a regimului comunist, începând cu confiscarea proprietăților agricole ale mamei sale, reclamantul pretinde că a suferit consecințele acestor persecuții până în prezent.

13. La 18 martie 2002, acesta s-a adresat Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității (denumit în continuare „CNSAS”), organism creat prin Legea nr. 187/1999 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică și a întrebat dacă a făcut obiectul măsurilor de supraveghere ale Securității.

14. În urma unei întrebări adresate de CNSAS Serviciului Român de Informații (denumit în continuare „SRI”), la 3 aprilie 2002, acesta din urmă a răspuns Consiliului că persoana în cauză figura pe o fișă cu mențiunea *în atenția S.M.B.*, dar că dosarul nu a fost păstrat în arhive.

15. La 28 martie 2003, Consiliul i-a răspuns reclamantului că „în urma verificărilor efectuate până în prezent la actualii deținători ai arhivelor, SRI ne-a comunicat că există o fișă cu numele dumneavoastră cu mențiunea *«În atenție/S.M.B., dar dosarul nu s-a păstrat în arhivă»*”

16. La 17 aprilie 2003, CNSAS a răspuns unei cereri de informații suplimentare a reclamantului că instituția nu era încă în posesia arhivelor Securității, dar că spera să o facă în scurt timp. De asemenea, Consiliul i-a comunicat că aceste arhive erau deținute de Serviciul Român de Informații și că își declina orice răspundere pentru conținutul răspunsului furnizat de acesta din urmă.

17. La 26 iunie 2003, reclamantul a cerut explicații CNSAS cu privire la data transferului arhivelor Securității, inclusiv a dosarului său, de către Serviciul Român de Informații.

18. Prin scrisoarea din 9 iulie 2003, Consiliul a răspuns cererii reclamantului reamintind că, în temeiul art. 20 din Legea nr. 187/1999, Serviciul Român de Informații era obligat să transfere aceste arhive și că neîndeplinirea acestei obligații „angaja, conform aceluiași articol, răspunderea penală administrativă, civilă sau disciplinară a directorilor instituțiilor și respectiv a persoanelor în cauză”. Scrisoarea nu includea nici o altă precizare.

19. La 19 mai 2008, CNSAS a răspuns agentului guvernamental pe lângă Curte că, în urma deciziei Consiliului Suprem de Apărare a Țării care viza transferul dosarelor Securității către CNSAS, a fost identificat un dosar pe numele persoanei în cauză. Totuși, CNSAS a precizat că, în ciuda faptului că numele persoanei în cauză și ale părinților săi, astfel cum figurau în dosar corespundeau informațiilor furnizate de acesta, data nașterii inclusă în dosar era „10.10.1930”, în timp ce persoana în cauză era născută la „10.01.1930”. Prin urmare, CNSAS invocă faptul că, în primul rând, trebuia să se stabilească dacă persoana vizată de dosar era chiar persoana în cauză.

20. Astfel cum reiese din scrisoarea din 20 mai 2008 a Serviciului Român de Informații, prezentată Curții de Guvern, în cursul anului 2005, în cadrul procesului de transfer al dosarelor create de Securitate, în temeiul Legii nr. 187/1999, a fost identificat un dosar pe numele persoanei în cauză, care a fost trimis CNSAS la 19 octombrie 2005.

21. La 21 mai 2008, Consiliul i-a răspuns reclamantului că, în urma cererii sale din 2002, acesta era invitat să consulte dosarul creat de Securitate pe numele său, identificat în arhive și care cuprindea douăzeci și una de pagini.

22. La 23 iunie 2008, reclamantul și-a consultat dosarul personal.

23. La 8 iulie 2008, acesta a primit o copie a dosarului, cu mențiunea „deschis astăzi, 12 aprilie 1983”. Mențiunea „dosarul a fost microfilmastăzi, 23 iulie 1996” apărea, de asemenea, pe coperta dosarului.

24. Nota clasată la pagina 20 din respectivul dosar, care fusese anexată „pentru exploatare” scrisorii din 23 noiembrie 1989, adresată de Departamentul Securității Statului „unității militare 0800 București – Securitate”, preciza că reclamantul a făcut comentarii neplăcute cu privire la situația economică și politică a țării și că a difuzat conținutul ostil al emisiunilor postului de radio Europa liberă, exprimându-și, în cadrul conversațiilor cu anturajul său, convingerea că existența mai multor partide politice era o necesitate pentru țările din blocul comunist.

25. O fișă nedată, clasată la respectivul dosar, menționa că reclamantul figura ca „fost colaborator [...] între 1970-1971” (date rezultate din evidență: fost colaborator Dir. II din 1970 - 1971).

26. Un raport din 21 iulie 1979 preciza că reclamantul era un fost colaborator din perioada 1970-1975 și propunea să îl recruteze ca informator. Raportul preciza, în partea sa finală, că, „în

cazul în care discuțiile ar duce la un refuz de a ne susține în secret [...], vom orienta discuțiile asupra anumitor aspecte apărute în perioada în care a fost detașat să lucreze în străinătate”. Această propunere a fost aprobată la 1 august 1979. La 7 august 1979, reclamantul a semnat un angajament să colaboreze cu Securitatea.

27. Un raport redactat de un locotenent-colonel la pagina 13 din dosar, menționa că reclamantul se eschiva de la munca de securitate și preciza că „vom insista să îl convingem să se angajeze într-o colaborare mai activă cu noi”. De asemenea, raportul preciza că „vom lua măsuri de verificare în ceea ce îl privește, prin controlarea corespondenței sale și prin dirijarea pe lângă el a altor surse din întreprindere”.

28. La 31 iulie 2008, Consiliul a răspuns unei scrisori a reclamantului din 4 iulie 2008. Acesta preciza că Serviciul Român de Informații era responsabil de fiabilitatea informației care i-a fost comunicată la 17 aprilie 2003, conform căreia dosarul pe numele său nu a fost păstrat în arhive.

II. DREPTUL INTERN ȘI INTERNAȚIONAL ȘI PRACTICA INTERNĂ RELEVANTE

A. Dreptul și practica interne în materie de competență a instanțelor pentru chestiuni legate de restituirea terenurilor agricole

29. În ceea ce privește competența instanțelor pentru examinarea deciziilor comisiilor administrative însărcinate cu aplicarea Legii nr. 18/1991, esențialul legislației interne relevante, și anume fragmente din Legea nr. 18/1991, legea fondului funciar, publicată în Monitorul Oficial din 20 februarie 1991 și republicată în Monitorul Oficial din 5 ianuarie 1998, după modificările aduse de Legea nr. 169/1997, este descris în hotărârea *Glod împotriva României*, nr. 41134/98, 16 septembrie 2003, pct. 22-24.

30. Jurisprudența internă referitoare la competența instanțelor pentru a examina deciziile comisiei administrative cu privire la amplasarea terenului este descrisă în hotărârea *Hauler împotriva României*, nr. 67703/01, pct. 19-21, 12 iulie 2007 și în hotărârea *Valentin Dumitrescu împotriva României*, nr. 36820/02, pct. 34-35, 1 aprilie 2008.

B. Dreptul și practica în materie de acces la dosarele fostei Securități

1. Legislația internă privind dosarele Securității

31. În ceea ce privește accesul la dosarele care au aparținut serviciilor secrete pentru a demasca fosta poliție politică, legislația internă relevantă, și anume Legea nr. 187/1999, este prezentată parțial în hotărârea *Rotaru împotriva României* [(GC), nr. 28341/95, pct. 31-32, CEDO 2000-V], în hotărârea *Petrina împotriva României* (nr. 78060/01, pct. 17-18, 14 octombrie 2008) și în decizia *Rad împotriva României* (dec.), nr. 9742/04, pct. 24-29, 9 iunie 2009.

32. Preambulul Legii nr. 187/1999 era formulat astfel:

„Puterea comunistă instaurată în România începând cu data de 6 martie 1945 a exercitat, în special prin organele securității statului, ca poliție politică, o permanentă teroare asupra cetățenilor țării, drepturilor și libertăților lor fundamentale. Aceasta îndreptățește accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică, în condițiile prezentei legi”.

33. În temeiul art. 20, Legea nr. 187/1999, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității a fost însărcinat să primească în gestiune toate documentele referitoare la exercitarea drepturilor prevăzute de prezenta lege, cu excepția celor care privesc siguranța națională. În

temeiul alin. (2) de la respectivului articol, membrii CNSAS au un acces neîngrădit la arhivele vizate de regulament pentru întreaga perioadă în care au fost păstrate de SRI sau de alte instituții. Potrivit alin. (3) al acestui articol, Serviciul Român de Informații, Ministerul de Interne, Ministerul Justiției și Ministerul Apărării Naționale, Arhivele Naționale și orice alte instituții care dețin asemenea documente, sunt obligate să asigure acest drept de acces și să le predea la cererea Colegiului CNSAS.

34. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 16/2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 187/1999, publicată în Monitorul Oficial din 27 februarie 2006, prevede la art. I introducerea art. 16¹. Conform alin. (2) al acestei noi dispoziții, în cazul în care Consiliul nu răspunde sau refuză să îndeplinească una dintre operațiunile prevăzute la alin. (1) în documentele aflate în arhivele sale, persoanele se pot adresa instanței judecătorești în a cărei circumscripție domiciliază, în vederea obligării Consiliului la îndeplinirea operațiunilor necesare, precum și la acordarea de despăgubiri. Cererea de chemare în judecată este scutită de taxă de timbru.

35. În temeiul art. IV din ordonanța de urgență citată anterior, predarea documentelor, conform art. 20 alin. (3) din Legea nr. 187/1999, trebuie să aibă loc în termen de șaizeci de zile de la intrarea în vigoare a ordonanței de urgență menționate. Această ordonanță a intrat în vigoare la 2 martie 2006.

36. Prin Hotărârea nr. 60 din 17 aprilie 2006, Consiliul Suprem de Apărare a Țării (CSAT) a dispus predarea arhivelor Securității către CNSAS.

37. În urma Deciziei nr. 51/2008 a Curții Constituționale, pronunțată la 31 ianuarie 2008, referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 187/1999 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea poliției politice comuniste, legea în cauză a fost abrogată prin Ordonanța de urgență nr. 24/2008, publicată în Monitorul Oficial nr. 182 din 10 martie 2008.

Ordonanța de urgență nr. 16/2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 187/1999 (a se vedea supra, pct. 33-34), a fost respinsă de Parlament.

38. Ordonanța de urgență nr. 24/2008 a fost aprobată de Parlament, după ce a fost modificată prin Legea nr. 293/2008 publicată în Monitorul Oficial nr. 800 din 28 noiembrie 2008.

În temeiul art. 1 din Ordonanța de urgență nr. 24/2008, astfel cum a fost aprobată prin Legea nr. 293/2008, „Orice cetățean român [...] are dreptul de acces la propriul dosar întocmit de Securitate, precum și la alte documente și informații care privesc propria persoană [...]”.

Art. 31 din ordonanța de urgență menționată prevede că CNSAS continuă să preia în gestiune toate documentele privitoare la exercitarea drepturilor prevăzute în prezenta ordonanță de urgență. În temeiul alin. (2) de la respectivului articol, membrii CNSAS, precum și alți funcționari împuterniciți au un acces neîngrădit la arhivele vizate de regulament pentru întreaga perioadă în care au fost păstrate de SRI sau de alte instituții. Articolul citat anterior prevede în mod explicit obligația SRI de a acorda acces la documentele în cauză Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității până la preluarea respectivelor documente.

2. Legislația referitoare la datele cu caracter personal

39. Legea nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, publicată în Monitorul Oficial nr. 790 din 12 decembrie 2001, definește datele cu caracter personal ca „orice informații referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă”. Conform art. 3, legea vizează atât prelucrarea prin mijloace automate, cât și prelucrarea prin mijloace neautomate a acestor date.

Art. 7 din lege prevede că este interzisă, cu anumite excepții, prelucrarea datelor cu caracter personal legate de originea rasială sau etnică, de convingerile politice, religioase sau de natură similară, precum și a datelor cu caracter personal privind starea de sănătate sau viața sexuală.

Art. 13 și 14 din lege prevăd dreptul de acces la date și dreptul de a obține o eventuală rectificare a acestora.

40. Convenția Consiliului Europei privind protecția persoanelor cu privire la procesarea automată a datelor cu caracter personal din 28 ianuarie 1981 a fost ratificată de România la 27 februarie 2002. Pentru România, aceasta a intrat în vigoare la 1 iunie 2002. Părțile relevante ale acesteia sunt redactate după cum urmează:

Art. 2 - Definiții

În sensul prezentei Convenții:

a) *date cu caracter personal* - orice informații referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă („acea persoană”); [...]

3. Practica instanțelor interne în materie de acces la dosarele Securității

41. Prin Decizia nr. 1371 din 31 mai 2004 a Curții de Apel București, confirmată de Înalta Curte de Casație și Justiție în hotărârea sa nr. 2548 din 15 aprilie 2005, a fost soluționată acțiunea în contencios administrativ îndreptată atât împotriva CNSAS, cât și împotriva Serviciului Român de Informații, a unei persoane care reclama faptul că dosarul pe care l-a putut consulta era incomplet. Acesta includea doar două pagini, nr. 355 și 356, și a fost predat CNSAS de SRI sub această formă.

Curtea de apel a admis excepția privind lipsa calității de a sta în justiție a Serviciului Român de Informații, pe motiv că, „în temeiul alin. (1) și (3) de la art. 20 din Legea nr. 187/1999, raporturile juridice se stabilesc doar cu [...] Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, care primește toate documentele vizate în exercitarea drepturilor prevăzute de lege, pe care instituțiile publice, inclusiv Serviciul Român de Informații au obligația de a le preda la cererea Consiliului”.

42. De asemenea, acțiunea împotriva CNSAS a fost respinsă prin decizia citată anterior, pe motiv că „reiese că această instituție și-a îndeplinit obligația de a solicita Serviciului Român de Informații [...] orice alte documente care îl vizau pe reclamant și să îi pună la dispoziție toate documentele primite; CNSAS nu este responsabil de absența anumitor pagini și de eventuale falsificări și nu este în măsură să precizeze numele persoanelor responsabile, în lipsa probelor”.

43. Prin decizia nr. 2044 din 2 decembrie 2003 a Curții de Apel București, confirmată de Înalta Curte de Casație și Justiție prin hotărârea nr. 7341 din 5 octombrie 2004, a fost respinsă acțiunea în contencios administrativ care viza accesul la dosarele Securității, îndreptată doar împotriva CNSAS, pe motiv că „partea pârâtă și-a îndeplinit obligația de a pune la dispoziția reclamantei toate documentele identificate de care dispune”.

44. Prin decizia nr. 152 din 3 decembrie 2007, Curtea de Apel Bacău a admis o acțiune în contencios administrativ împotriva CNSAS și a dispus Consiliului să comunice reclamantului identitatea agenților și colaboratorilor care au furnizat informații clasate în dosarul reclamantului. În această cauză, reclamantul obținuse anterior accesul la dosarul său.

C. Rapoartele anuale ale Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității

45. Primul raport privind activitatea CNSAS pentru perioada 13 martie 2000 – 31 mai 2002, publicat în 2002, în temeiul art. 7 din Legea nr. 187/1999, prezenta în preambul dificultățile întâlnite în funcționarea sa, în special imposibilitatea accesului direct la arhivele deținute de serviciile secrete, reticente să le predea. Acest preambul era redactat după cum urmează:

„Accesul la dosarele personale create de fosta Securitate cu privire la cetățenii români este o temă care a preocupat opinia publică și mediile politice începând din decembrie 1989.

Au trecut zece ani de la momentul în care subiectul a început să fie dezbătut până la promulgarea Legii nr. 187/1999. Alte patru luni au fost necesare pentru ca Parlamentul României să poată vota pentru componența Colegiului CNSAS și încă un an până la închirierea unei clădiri ca sediu. La aceasta se adaugă faptul că Legea nr. 187/1999 a reprezentat în final rezultatul negocierilor în urma cărora textul inițial a suferit numeroase modificări care au afectat coerența actului legislativ în ansamblu, fapt care a marcat începutul activității CNSAS, perioadă care face obiectul prezentului raport.

Un moment semnificativ al primilor doi ani de activitate l-a reprezentat mutarea CNSAS într-un sediu care să îi fie corespunzător și semnarea unui protocol adițional de colaborare cu SRI, care a permis începutul procesului efectiv al transferului arhivelor fostei Securități către CNSAS și îndeplinirea unui obiectiv major al legii, și anume accesul persoanelor la propriile dosare.

Principala dificultate [...] a constat în faptul că s-a lucrat sub presiunea timpului și a opiniei publice, ceea ce se poate explica, bineînțeles, prin cei zece ani de întârziere pe care i-am înregistrat în raport cu Comisia Gauck din Germania, de exemplu. De asemenea, faptul că fondul CNSAS se constituie în baza dosarelor pe care arhivele SRI le-au transferat și nu prin predarea *in situ* a acestor arhive este un factor esențial”.

46. Acest prim raport menționa faptul că Serviciul Român de Informații a predat CNSAS, în perioada relevantă, 3 573 dosare individuale. Serviciul de Informații Externe i-a predat 65 dosare, iar instanțele militare, 14. La 31 mai 2002, arhivele CNSAS includeau, în total, 3 652 dosare individuale.

47. După cum reiese din raportul de activitate anual al CNSAS, publicat în 2006 și prezentat de Guvern, Serviciul Român de Informații a predat CNSAS, pe parcursul anului 2006, 249 803 dosare individuale.

De asemenea, raportul indica o „îmbunătățire semnificativă a îndeplinirii principalelor obligații prevăzute de lege” și „bilanțul pozitiv al principalelor activități ale Consiliului [...] care dovedește faptul că această instituție s-a apropiat în mod constant de un regim normal de funcționare, îndeplinind sarcini mai dificile, în baza unei presiuni publice și mediatice constante”.

48. Conform raportului anual al CNSAS publicat în 2008, Serviciul Român de Informații a predat CNSAS, în 2007, 15 500 dosare individuale. În același an, Ministerul Justiției a predat și 104 907 dosare personale, clasate anterior în arhivele instanțelor militare din București, Timișoara, Iași și Cluj.

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 6 § 1 DIN CONVENȚIE

49. Reclamantul pretinde o încălcare a dreptului de acces la o instanță, având în vedere refuzul instanțelor de a se pronunța cu privire la legalitatea amplasării parcelei alocate de comisia de aplicare a Legii nr. 18/1991. Acesta invocă art. 6 § 1 din Convenție, formulat după cum urmează:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil [...] a cauzei sale, de către o instanță [...] care va hotărî [...] asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil [...]”

50. Guvernul solicită Curții să ia act de faptul că dispozițiile legislative care limitau controlul jurisdicțional al deciziilor comisiilor administrative competente cu aplicarea Legii nr. 18/1991 au fost abrogate, astfel încât domeniul de aplicare al competenței instanțelor este deja nelimitat.

A. Cu privire la admisibilitate

51. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 din Convenție. De asemenea, Curtea subliniază că acesta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

52. Curtea a examinat deja chestiunea dreptului de acces la o instanță în cazul reclamanților cărora, după sesizarea instanțelor interne cu o acțiune care vizează controlarea deciziilor luate de comisiile locale pentru a stabili amplasarea terenurilor atribuite în temeiul Legii nr. 18/1991, li s-a respins acțiunea, fără o examinare de fond, din cauza competenței exclusive a comisiilor administrative în domeniu; Curtea a stabilit încălcarea art. 6 § 1 din Convenție (*Glod*, citată anterior, pct. 35-40, *Hauler*, citată anterior, pct. 32-37 și *Valentin Dumitrescu*, citată anterior, pct. 51-54).

53. Curtea a examinat prezenta cauză și consideră că Guvernul nu a prezentat niciun fapt sau argument convingător care să poată conduce la o concluzie diferită. În fapt, art. 6 § 1 din Convenție stabilește posibilitatea de a supune deciziile luate de autoritățile administrative care nu îndeplinesc ele însele această dispoziție, cum este cazul în speță, controlului ulterior al unui organ judiciar de jurisdicție deplină (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Glod*, citată anterior, pct. 35-36).

54. Având în vedere cele de mai sus, Curtea consideră că refuzul instanțelor interne de a examina chestiunea dreptului reclamantului, în temeiul Legii nr. 18/1991, de a fi pus în posesia terenului în cauză pe vechiul amplasament, chestiune lăsată la discreția comisiei administrative, a adus atingere însăși esenței dreptului său de acces la o instanță (a se vedea, *Hauler*, citată anterior, pct. 36, și *Terra Woningen împotriva Regatului Țărilor de Jos*, hotărârea din 17 decembrie 1996, *Culegere* 1996-VI; p. 2122-2123, pct. 52-55).

55. Aceste elemente sunt suficiente pentru ca Curtea să concluzioneze că a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție.

II. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 1 DIN PROTOCOLUL NR. 1 LA CONVENȚIE

56. Reclamantul se plânge că, din cauza refuzului autorităților de a-i restitui terenul care a aparținut mamei sale, acestuia i-a fost încălcat dreptul la respectarea bunurilor sale, în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, care este formulat după cum urmează:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

57. Guvernul respinge acest argument.

58. Curtea consideră că acest capăt de cerere este legat de cel examinat anterior și, prin urmare, trebuie să fie declarat admisibil.

59. Având în vedere constatarea referitoare la art. 6 (supra, pct. 55), Curtea consideră că nu trebuie examinat separat dacă, în speță, a fost încălcată această dispoziție [a se vedea, printre altele, *Glod*, citată anterior, pct. 46, *Hauler*, citată anterior, pct. 41 și *mutatis mutandis* hotărârea *Laino împotriva Italiei* (GC), nr. 33158/96, pct. 25, CEDO 1999-I; *Biserica Catolică din Caneea împotriva Greciei*, din 16 decembrie 1997, *Culegere* 1997-VIII, pct. 50].

III. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 8 DIN CONVENȚIE

60. Reclamantul denunță o încălcare a dreptului său la viață privată, din cauza împiedicării exercitării dreptului său de acces la dosarul creat de fosta Securitate în ceea ce îl privește și deținut de serviciile secrete. Acesta invocă art. 8 din Convenție, care este formulat după cum urmează:

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.”

61. Guvernul respinge acest argument.

A. Cu privire la admisibilitate

62. În observațiile suplimentare prezentate la 22 octombrie 2008, care le urmau celor ale reclamantului în care acesta preciza că, la 23 iunie 2008, acesta și-a putut consulta dosarul personal pentru perioada 1979-1989, Guvernul invocă faptul că dreptul reclamantului de acces la dosarul său personal a fost respectat.

63. Reclamantul răspunde că, după un termen de așteptare nerezonabil de lung pentru vârsta sa înaintată, acestuia nu i s-au prezentat dosarele Securității care îl vizau. El invocă că, în dosarul creat în 1983 și care i-a fost prezentat, figurează o notă privind anii 1970-1975 și concluzionează că, în ceea ce privește acești ani, există probabil un alt dosar.

64. Curtea evidențiază că chestiunea invocată de Guvern în observațiile sale suplimentare seamănă mai degrabă cu o excepție preliminară care rezultă din pierderea calității de victimă a reclamantului.

Prin urmare, Curtea va examina în primul rând excepția Guvernului.

1. Cu privire la excepția întemeiată pe absența calității de victimă a reclamantului

65. Potrivit articolului 34 din Convenție, „Curtea poate fi sesizată printr-o cerere de către orice persoană fizică [...] care se pretinde victimă a unei încălcări de către una dintre înaltele părți contractante a drepturilor recunoscute în Convenție sau în protocoalele sale [...]”.

Curtea reamintește că, în primul rând, autoritățile naționale sunt cele care trebuie să remedieze o pretinsă încălcare a Convenției. În această privință, problema dacă un reclamant se poate pretinde victimă a încălcării pretinse se pune la toate etapele procedurii în ceea ce privește convenția [a se vedea *Karahalios împotriva Greciei*, nr. 62503/00, pct. 21, 11 decembrie 2003, și *Malama împotriva Greciei* (dec.), nr. 43622/98, 25 noiembrie 1999] O decizie sau o măsură favorabilă reclamantului nu este suficientă, în principiu, pentru a-i retrage acestuia statutul de „victimă” decât în cazul în care autoritățile naționale au recunoscut, explicit sau în esență, iar apoi au reparat încălcarea Convenției [a se vedea, printre altele, *Rotaru împotriva României* (GC), nr. 28341/95, pct. 35-36, CEDO 2000-V].

66. În speță, Curtea evidențiază că, la 18 martie 2002, reclamantul a sesizat Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității întrebând dacă a făcut obiectul măsurilor de supraveghere înainte de 1989. Curtea constată că, abia după mai mult de șase ani de demersuri fără succes și doar după comunicarea prezentei cereri Guvernului pârât, reclamantul a putut consulta, la 23 iunie 2008, un dosar personal deschis pe numele său în 1983.

Curtea ia act de faptul că reclamantul, în vârstă de șaptezeci și doi de ani la data sesizării CNSAS, se plânge, pe de o parte, de piedicile nejustificate în calea dreptului său de acces la dosarul personal timp de peste șase ani și, pe de altă parte, de caracterul incomplet al dosarului prezentat, făcând referire în special la cele două documente incluse în dosar și care vizau perioada 1970-1975.

Presupunând că se poate considera că, într-un fel sau altul, prin accesul la dosar, care i-a fost remis la 23 iunie 2008, reclamantul a obținut o anumită reparație, Curtea consideră că această reparație este doar parțială și că, în orice caz, ea este insuficientă în sensul jurisprudenței sale pentru a-i retrage calitatea de victimă (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Rotaru*, citată anterior, pct. 36). În fapt, Curtea evidențiază că reclamantul se plânge în special că, la momentul faptelor, procedura prevăzută de lege, care stabilește condițiile în care își putea exercita dreptul de acces la dosar, nu era eficientă, în special, din cauza neexecutării de către SRI a obligației de a trimite CNSAS arhivele Securității.

67. Curtea concluzionează că reclamantul se poate pretinde întotdeauna „victimă”, în sensul art. 34 din Convenție. Prin urmare, este necesar să se respingă excepția.

2. Cu privire la excepția de neepuizare a căilor de atac interne

68. În observațiile sale prezentate la 4 iulie 2008, înainte ca reclamanta să aibă acces la dosar, Guvernul invocă neepuizarea căilor de atac interne și faptul că reclamantul nu a introdus nicio plângere împotriva răspunsurilor CNSAS din 28 martie și 17 aprilie 2003. În acest temei, el preciza că reclamantul putea introduce o acțiune în contencios administrativ întemeiată pe art. 1 din Legea nr. 29/1990 și prezenta Curții un exemplu de hotărâre judecătorească în care se admitea o acțiune în contencios administrativ împotriva CNSAS, și anume hotărârea nr. 152 din 3 decembrie 2007, pronunțată în primă instanță de Curtea de Apel Bacău. În această cauză, curtea de apel a admis o acțiune împotriva CNSAS, prin care se urmărea obținerea comunicării identității colaboratorilor care au furnizat Securității informații despre solicitant (a se vedea, supra, pct. 44).

69. În plus, Guvernul arăta că art. 16¹ introdus în Legea nr. 187/1999 de OUG nr. 16/2006 deschidea o cale de atac specifică pentru cazurile de refuz din partea CNSAS de acces la dosar.

70. Curtea reamintește că obligația de epuizare a căilor de atac interne, prevăzută de art. 35 din Convenție, vizează căile de atac accesibile reclamantului și efective, și anume care pot remedia situația denunțată de acesta. Pentru a se pronunța cu privire la chestiunea dacă, în circumstanțele specifice ale speței, reclamantul a îndeplinit această condiție, trebuie să stabilim, mai întâi, actul autorităților statului contestat care reprezintă motivul reclamantului [a se vedea, *Sabin Popescu împotriva României*, nr. 48102/99, pct. 58, 2 martie 2004 și *Ciobanu împotriva României*, (dec.) nr. 29053/95, 20 aprilie 1999).

71. În această privință, Curtea constată că capătul de cerere al reclamantului vizează piedicile în calea dreptului său de acces la dosarul personal din cauză că autoritatea care deținea dosarul său, și anume SRI, nu și-a îndeplinit, timp de câțiva ani, obligația de a transmite CNSAS arhivele care intră sub incidența Legii nr. 187/1999, inclusiv dosarul său personal creat de Securitate.

Prin urmare, Curtea consideră că o acțiune în contencios administrativ îndreptată împotriva CNSAS, astfel cum precizează Guvernul, nu putea duce direct la reparația solicitată de reclamant în măsura în care practica instanțelor interne în materie arată că acțiunile împotriva CNSAS au fost respinse pentru lipsă de răspundere, ținând seama de faptul că CNSAS a făcut demersuri pe lângă SRI pentru a obține accesul la informațiile solicitate de persoanele în cauză. Chiar dacă aceste demersuri nu au avut succes sau au fost finalizate parțial. În același timp, acțiunile îndreptate împotriva SRI au fost declarate inadmisibile din cauza lipsei calității SRI de a sta în justiție (a se vedea, supra, pct. 41-43).

72. Pe de altă parte, Guvernul nu a adus niciun exemplu de hotărâre judecătorească definitivă care să fi angajat răspunderea SRI din lipsă sau întârziere de executare a obligației sale de transfer al arhivelor, care rezultă din art. 20 alin. (3) din Legea nr. 187/1999, la momentul la care reclamantul și-a introdus cererea.

73. Exemplul practicii judiciare furnizate de Guvern, și anume decizia pronunțată în primă instanță de Curtea de Apel Bacău la 3 decembrie 2007, nu este relevantă pentru prezenta cauză, deoarece nu este vorba de o cauză privind accesul la propriul dosar și nu vizează obstacolul deosebit pentru exercitarea dreptului de acces pe care îl reprezenta faptul că transferul arhivelor, deși impus prin lege, nu a avut loc.

Chiar dacă presupunem că exemplul citat de Guvern poate demonstra existența unei practici a instanțelor interne în sensul contestării răspunderii pentru necomunicarea informațiilor, a instituției gestionare a dosarelor Securității, Curtea ia act de faptul că decizia la care face referire Guvernul datează din decembrie 2007, deci cu mult după data la care reclamantul a inițiat demersuri în cadrul prezentei cauze. În această privință, Curtea observă că multe alte hotărâri ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, pronunțate în cursul perioadei relevante pentru prezenta cauză, demonstrează reticența celei mai înalte instanțe din țară în a angaja răspunderea CNSAS pentru necomunicarea informațiilor, în cazuri în care dosarele trimise de SRI erau incomplete sau când CNSAS nu deținea respectivele dosare.

În plus, o acțiune împotriva CNSAS, deși încoronată de succes, în circumstanțele prezentei cauze, nu poate fi considerată ca oferind o redresare suficientă, deoarece a dus doar la o eventuală acordare a unei compensații financiare, din cauza neîndeplinirii de către CNSAS a obligației sale față de solicitantul accesului la dosar (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Petkov și alții împotriva Bulgariei*, nr. 77568/01, 178/02 și 505/02, pct. 79, 11 iunie 2009).

74. În sfârșit, în ceea ce privește art. 16¹ din Legea nr. 187/1999, introdus de Ordonanța de urgență nr. 16/2006, care inițiază o cale de atac specifică în caz de refuz din partea CNSAS, de a permite accesul la dosar, Curtea ia act de faptul că Guvernul nu a prezentat niciun exemplu de hotărâre judecătorească pronunțată în baza acestei dispoziții, care, de altfel, a fost abrogată doi ani mai târziu (a se vedea supra, pct. 39). În plus, dispoziția invocată de Guvern vizează refuzul

CNSAS de a acorda acces tocmai la documentele din arhivele sale. Această dispoziție nu acoperă situația reclamantului, și anume lipsa accesului la dosarul personal din cauza netransferării arhivelor Securității aflate în posesia SRI.

75. Prin urmare, Curtea constată că, în circumstanțele specifice ale speței, nicio cale de atac eficientă nu era disponibilă în dreptul intern pentru reclamant.

Prin urmare, este necesar să se respingă și această excepție a Guvernului.

B. Cu privire la temeinicia cauzei

1. Cu privire la aplicabilitatea art. 8 din Convenție

76. În observațiile sale suplimentare prezentate la 22 octombrie 2008, după ce reclamantul a avut acces la dosarul său personal, Guvernul contestă aplicabilitatea art. 8, susținând că datele incluse în acest dosar nu vizau viața sa privată, ci colaborarea sa cu fosta Securitate și modul în care și-a îndeplinit obligațiile care rezultau de aici.

77. Curtea reamintește că datele cu caracter public pot ține de viața privată în cazul în care sunt obținute și memorate sistematic în dosarele autorităților publice. Aceasta este cu atât mai adevărat în cazul în care respectivele date vizează trecutul îndepărtat al unei persoane (*Rotaru*, citată anterior, pct. 34 și *Rad*, citată anterior, pct. 34). În plus, Curtea a considerat că respectarea vieții private include dreptul individului de a înnoda și dezvolta relații cu semenii săi și că niciun motiv de principiu nu permite excluderea activităților profesionale din noțiunea de „viață privată” (*Rotaru*, citată anterior, pct. 43 și *mutatis mutandis*, *Sidabras și Džiautas împotriva Lituaniei*, nr. 55480/00 și 59330/00, pct. 48-49, CEDO 2004-VIII).

În sfârșit, Curtea a subliniat deja concordanța între această interpretare extensivă și cea a Convenției elaborate în cadrul Consiliului Europei privind protecția persoanelor cu privire la procesarea automată a datelor cu caracter personal, din 28 ianuarie 1981, intrată în vigoare în România la 1 iunie 2002, al cărui scop este „de a garanta [...] oricărei persoane fizice [...] respectarea [...] în special a dreptului său la viața privată, cu privire la procesarea automată a datelor cu caracter personal care o privesc” (art. 1), acestea din urmă fiind definite la art. 2 ca „orice informații referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă” [hotărârea *Amann împotriva Elveției* (GC), nr. 27798/95, pct. 65, CEDO 2000-II și hotărârea *Rotaru*, citată anterior, pct. 43).

78. În speță, reclamantul a fost informat de CNSAS, la 28 martie 2003, că a făcut obiectul unor măsuri de supraveghere ale Securității și că exista un dosar pe numele său.

Mai precis, nota clasată la pagina 20 din respectivul dosar, anexată, „în scopul folosirii”, unei scrisori din 23 noiembrie 1989 (a se vedea supra, pct. 24), indica faptul că, în discuțiile cu membrii anturajului său, reclamantul a făcut comentarii neplăcute cu privire la situația economică și politică a țării și a difuzat conținutul ostil al emisiunilor postului de radio Europa liberă, exprimându-și convingerile referitoare la pluralismul partidelor politice.

79. Este evident faptul că, atât păstrarea, după obținere, a unor astfel de informații într-un dosar întocmit de agenții statului, cât și interesul reclamantului de a avea acces la conținutul acestui dosar țin de „viața privată” în sensul art. 8 § 1 din Convenție (a se vedea, *Rotaru*, citată anterior, pct. 44 și *Rad*, citată anterior, pct. 34). În speță, era vorba de a comunica persoanei în cauză informații care îl vizau și a căror natură exactă o ignora complet atâta timp cât nu avea acces la ea. Prin urmare, trebuia ca acesta să poată lua cunoștință de aceste date, după caz, cu caracter personal, chiar intim, și al căror caracter eventual inexact putea aduce atingere reputației sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Gunes împotriva Franței*, nr. 32157/06, pct. 26, 20 noiembrie

2008). Asta cu atât mai mult cu cât reiese din preambulul Legii nr. 187/1999 că scopul acestor dosare era să terorizeze populația astfel încât era legitim, în aceste condiții, ca reclamantul să creadă că informațiile obținute puteau afecta cele mai intime aspecte ale vieții sale private.

În această condiții, Curtea consideră că art. 8 este aplicabil în speță.

2. Cu privire la respectarea art. 8

80. Reclamantul reproșează statului că nu i-a acordat acces la dosarul său personal creat de Securitate, înainte de 1989, în ciuda faptului că, atât legislația națională, cât și instituția însărcinată în principal cu aplicarea sa, și anume CNSAS, îi recunoștea un astfel de drept.

81. În primele sale observații prezentate la 4 iulie 2008, Guvernul a precizat că nu a fost vorba de un refuz privind accesul la dosar, ci doar de un obstacol obiectiv care rezultă din imposibilitatea de a identifica dosarul și, apoi, de dubii existente cu privire la identitatea persoanei care face obiectul dosarului.

82. De asemenea, Guvernul a precizat faptul că, în speță, „controlul informațiilor nu a putut fi realizat direct de CNSAS, care nu se afla în posesia tuturor dosarelor”. În ceea ce privește obligația prevăzută la art. 20 din Legea nr. 187/1999, de a preda Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității toate dosarele fostei Securități, Guvernul a invocat faptul că termenul prevăzut de lege a fost prorogat de art. IV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 16/2006, termen care, în principiu, a fost respectat.

83. În observațiile sale suplimentare din 22 octombrie 2008, după ce reclamantul a avut acces la respectivul dosar, Guvernul a invocat faptul că întârzierea constatată în speță a fost generată de motive obiective, în special de deficiențele sistemului de arhivare și de numărul mare de dosare personale păstrate de Serviciul Român de Informații și nu de o rea-credință din partea autorităților. De asemenea, Guvernul subliniază că CNSAS a efectuat toate demersurile prevăzute de lege pentru a identifica dosarul care îl privea pe reclamant și consideră că întârzierea în cauză nu reprezintă o atingere adusă vieții sale private.

84. Curtea reamintește că cerințelor mai degrabă negative incluse la art. 8 din Convenție, care vizează, în principal, să apere persoana de ingerințele arbitrare ale puterilor publice, li se pot adăuga obligațiile obiective inerente respectării efective a vieții private [*Roche împotriva Regatului Unit* (GC), nr. 32555/96, pct. 157, CEDO 2005-X]. Limita dintre obligațiile pozitive și negative ale statului în temeiul art. 8 nu se pretează unei definiții precise, dar principiile aplicabile sunt comparabile [*Odièvre împotriva Franței* (GC), nr. 42326/98, pct. 40, CEDO 2003-III].

85. În ceea ce privește accesul la dosarele personale deținute de puterile publice, în afara contextului informațiilor sensibile pentru securitatea națională, precum în cauza *Leander împotriva Suediei*, (26 martie 1987, pct. 51, seria A nr. 116), Curtea a recunoscut un interes primordial, protejat de Convenție, persoanelor care doresc să obțină informații care le sunt necesare pentru a afla și a-și înțelege copilăria și anii perioadei de formare (*Gaskin împotriva Regatului Unit*, 7 iulie 1989, pct. 49, seria A nr. 160) sau pentru a-și descoperi identitatea personală, fiind vorba în special de filiația lor naturală (*Odièvre*, citată anterior, pct. 41-47), sau informații privind riscurile pentru sănătate la care persoanele în cauză au fost supuse (*Roche*, citată anterior, pct. 161 și *Guerra și alții împotriva Italiei*, 19 februarie 1998, pct. 60, *Culegere de hotărâri și decizii* 1998-I).

86. În acest context, Curtea a considerat că autoritățile aveau obligația pozitivă de a oferi persoanelor în cauză o „procedură efectivă și accesibilă” care să le permită accesul la „toate

informațiile relevante și corespunzătoare” (*Roche*, citată anterior, pct. 162, *McGinley și Egan împotriva Regatului Unit*, 9 iunie 1998, pct. 101, *Culegere de hotărâri și decizii 1998-III*).

87. În prezenta cauză, reclamantul se plânge de faptul că nu a primit acces la informațiile incluse în dosarul deținut de SRI și că aceste informații au fost păstrate abuziv de acesta din urmă, în ciuda obligației care rezultă din Legea nr. 187/1999 de a le pune la dispoziția CNSAS pentru a le asigura persoanelor în cauză exercitarea efectivă a dreptului lor de acces. Răspunzând acestui refuz, reclamantul se plânge în esență nu de un act, ci de o inacțiune din partea statului (*Gaskin*, citată anterior, pct. 41).

88. Curtea ia act de faptul că legislația internă, și anume art. 1 din Legea nr. 187/1999, apoi art. 1 din Ordonanța de urgență nr. 24/2008 care a înlocuit-o, consacră dreptul fiecărui cetățean român de a avea acces la dosarul personal deținut de Securitate și la alte documente și informații care vizează persoana sa (a se vedea supra, pct. 31). În plus, art. 20 din Legea nr. 187/1999, ca și art. 31 din Ordonanța de urgență nr. 24/2008, prevăd că SRI și alte instituții care dețin arhivele în cauză erau obligate să garanteze acest drept de acces la respectivele dosare și să le predea CNSAS la cererea acestuia din urmă.

89. Prin aceste dispoziții, legislația internă a instituit în mod formal o procedură administrativă de acces la dosare (a se vedea, de asemenea, decizia *Rad*, citată anterior, pct. 35 și 42). Rămâne să se stabilească dacă, în cazul reclamantului, această procedură a fost efectivă.

90. În speță, începând cu 28 martie 2003, CNSAS l-a informat pe reclamant că a făcut obiectul unor măsuri de supraveghere ale Securității și că a fost identificat un dosar pe numele său, dar că existau anumite dificultăți în a-l găsi.

91. Totuși, Curtea ia act de faptul că reclamantul a fost invitat să își consulte dosarul personal abia la 21 mai 2008, adică la peste șase ani de la prima sa cerere care data din 18 martie 2002 și la cinci ani de la data la care CNSAS l-a informat că a fost identificat un dosar pe numele său. În plus, Curtea constată că abia după ce cererea i-a fost comunicată Guvernului reclamantul a obținut un răspuns la cererea sa (*Bourдов împotriva Rusiei*, nr. 59498/00, pct. 36, CEDO 2002-III). Reiese din documentele de la dosar (a se vedea supra, pct. 20) că dosarul identificat pe numele reclamantului a fost predat CNSAS la 19 octombrie 2005.

92. În măsura în care Guvernul indică ca principală cauză a acestei întârzieri neîndeplinirea de către SRI, în detrimentul reclamantului, a obligației sale de transferare a respectivelor arhive către CNSAS, Curtea ia act de faptul că, într-o primă etapă, legea nu prevedea niciun termen pentru realizarea transferului. Abia prin schimbarea legislativă din 2006, la care face trimitere Guvernul, a fost stabilit un termen de șaizeci de zile pentru transferul arhivelor.

93. Astfel, Curtea constată că durata procedurii administrative în cauză a depășit cu mult termenul impus de legea din 2006. Dacă organul legislativ a stabilit un termen de treizeci de zile pentru ca CNSAS să răspundă persoanelor în cauză și, prin modificarea legii din 2006, un termen de șaizeci de zile pentru ca SRI și alte instituții în cauză să predea respectivele arhive, este foarte evident că, în opinia sa, o astfel de procedură trebuia desfășurată cu o celeritate deosebită [a se vedea, *mutatis mutandis*, *Nichifor împotriva României (nr. 1)*, nr. 62276/00, pct. 28, 13 iulie 2006 și *Gunes împotriva Franței*, nr. 32157/06, pct. 26, 20 noiembrie 2008].

În plus, ținând seama de vârsta înaintată a reclamantului, Curtea consideră că interesul său de a-și rememora parcursul personal în perioada regimului totalitar era cu atât mai urgent.

94. În măsura în care Guvernul precizează că cel puțin pe parcursul unei anumite perioade, dosarul în cauză era de negăsit, Curtea ia act de faptul că reiese din elementele dosarului (a se vedea supra, pct. 23) că respectivul dosar a fost microfilmă la 23 iulie 1996, deci era deja disponibil sub altă formă decât pe suport de hârtie și că, în orice caz, dosarul era în posesia CNSAS din 19 octombrie 2005.

95. În plus, Curtea nu poate considera că, în speță, cantitatea de dosare transferate – care presupunea doar 3 573 dosare în 2002-2003, pentru a ajunge la 249 803 dosare trimise de SRI în 2006 și 15 500 dosare în 2008 (a se vedea supra, pct. 46-48) – sau deficiențele sistemului de arhivare, inclusiv eroarea materială privind data nașterii reclamantului, comisă în dosarul personal identificat pe numele său, puteau doar prin ele să justifice o întârziere de peste șase ani din partea instituțiilor în cauză, pentru a admite cererea reclamantului.

96. Ținând seama de cele de mai sus, Curtea consideră că statul nu și-a îndeplinit obligația pozitivă pe care o avea, de a oferi reclamantului o procedură efectivă și accesibilă care să îi permită accesul la într-un termen rezonabil la dosarul personal (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Roche*, citată anterior, pct. 166-167, și *mutatis mutandis*, *Kenedi împotriva Ungariei*, nr. 31475/05, pct. 48, 26 mai 2009).

Prin urmare, a fost încălcat art. 8 din Convenție.

97. În ceea ce privește pretinsa neîndeplinire din partea autorităților a obligației de a-i prezenta reclamantului toate documentele din dosarul său personal, în special cele care vizau perioada 1970-1975, la care fac referire două note pe care le-a putut consulta (a se vedea supra, pct. 26), ținând seama de informațiile care i-au fost prezentate de părți, Curtea nu este în măsură să adopte o poziție privind eventuala existență a altor documente care îl privesc pe reclamant.

Ținând seama de acest fapt și de constatarea Curții de la pct. 96, supra, cu privire la ineficiența procedurii de acces la dosarul personal, aceasta consideră că nu trebuie examinată separat pretinsa neîndeplinire de către autorități a obligației de a-i prezenta reclamantului toate documentele din dosarul său personal (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Roche*, citată anterior, pct. 168).

IV. CU PRIVIRE LA CELELALTE PRETINSE ÎNCĂLCĂRI

98. Invocând art. 2 din Convenție, reclamantul se plânge, în sfârșit, de faptul că nu s-a simțit în siguranță din cauza imposibilității de a avea acces la dosarele întocmite în ceea ce îl privește de către fosta Securitate.

99. Ținând seama de ansamblul de elemente aflate în posesia sa, și în măsura în care este competentă spre a cunoaște afirmațiile formulate, Curtea nu a relevat nici o aparență de încălcare a drepturilor și libertăților garantate de Convenție sau de protocoalele acesteia.

100. Reiese că această parte a cererii este în mod vădit nefondată și trebuie respinsă în temeiul art. 35 § 3 și 4 din Convenție.

V. CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 41 DIN CONVENȚIE

101. Art. 41 din Convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

102. Reclamantul pretinde, cu titlu de prejudiciu material suferit, o sumă corespunzătoare diferenței de valoare dintre terenul revendicat și cel acordat efectiv, la care se adaugă foloasele nerealizate, pe care le estimează, în total, la 39 000 euro (EUR).

În plus, acesta solicită 20 000 EUR cu titlu de prejudiciu moral cauzat de refuzul autorităților, timp de peste șase ani, de a-i permite accesul la dosarul creat de Securitate cu privire la persoana sa.

103. Guvernul se opune acordării sumelor solicitate de reclamant.

104. În ceea ce privește partea de cerere referitoare la restituirea unui teren confiscat în perioada regimului comunist, Curtea evidențiază că, în speță, singura bază care trebuie reținută pentru acordarea unei reparații echitabile constă în faptul că reclamantul nu a beneficiat de dreptul de a avea acces la instanță pentru a contesta decizia comisiei administrative care s-a pronunțat cu privire la drepturile sale cu caracter civil. Bineînțeles, Curtea nu poate face speculații cu privire la rezultatul procesului în caz contrar, dar consideră că este rezonabil să se creadă că persoana în cauză a suferit o pierdere de oportunitate reală (*cf. Glod*, citată anterior, pct. 50 și *Hauler*, citată anterior, pct. 45). Pronunțându-se în echitate, astfel cum prevede art. 41, aceasta îi acordă 4 000 EUR cu titlu de prejudiciu material.

105. Pronunțându-se cu privire la partea de cerere care vizează accesul la dosarul creat pe numele reclamantului de către Securitate, Curtea consideră că ineficiența procedurii de acces la dosarul personal și, în special, faptul că au trecut mai mulți ani până la a avea, în sfârșit, acces la acest dosar, în timp ce vârsta sa era deja înaintată, i-a putut provoca reclamantului suferințe și o stare de incertitudine care nu pot fi compensate de simpla constatare a încălcării. Pronunțându-se în echitate, astfel cum prevede art. 41, Curtea îi acordă 2 000 EUR cu titlu de prejudiciu.

B. Cheltuieli de judecată

106. Reclamantul nu a formulat nicio cerere cu acest titlu. Prin urmare, nu este necesar să se acorde vreo sumă cu acest titlu.

C. Dobânzi moratorii

107. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

***PENTRU ACESTE MOTIVE,
În unanimitate,
CURTEA,***

1. Declară cererea admisibilă în ceea ce privește capetele de cerere întemeiate pe art. 6 § 1 și art. 8 din Convenție și art. 1 din Protocolul nr. 1 și inadmisibilă pentru celelalte capete de cerere;

2. Hotărăște că a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție;

3. Hotărăște că nu este necesar să se examineze capătul de cerere întemeiat pe art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție;

4. Hotărăște că a fost încălcat art. 8 din Convenție în ceea ce privește ineficiența procedurii de acces la dosarul creat cu privire la reclamant de fosta Securitate;

5. Hotărăște că nu este necesar să se examineze capătul de cerere întemeiat pe art. 8, în ceea ce privește pretinsa neprezentare de către autorități a tuturor documentelor din dosarul personal al reclamantului;

6. Hotărăște:

a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, următoarele sume:

i. 4 000 EUR (patru mii euro) cu titlu de prejudiciu moral;

ii. 2 000 EUR (două mii euro), plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, pentru prejudiciul moral;

b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;

c) că sumele menționate mai sus vor fi convertite în moneda statului pârât la cursul de schimb valabil la data plății;

6. Respinge cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la 27 octombrie 2009, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din regulament.

Stanley Naismith
Grefier adjunt

Josep Casadevall
Președinte